

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos

Kinderland 't Sproetje



# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



## Inhoud

1. Introductie .....	4
2. Missie en visie .....	5
2.1 Missie .....	5
2.2 Visie .....	5
3. Basis, Kinderland 't Sproetje .....	6
4. Pedagogische doelen en uitgangspunten .....	8
4.1 Emotionele veiligheid .....	8
4.2 Het ontwikkelen van persoonlijke competenties .....	9
4.2.1 Emotionele competenties .....	9
4.2.2 Sociale competenties .....	9
4.2.3 Motorisch-zintuigelijke competenties .....	9
4.2.4 Cognitieve competenties .....	10
4.2.5 Taal en communicatieve competenties .....	11
4.2.6 Creatieve en beeldende competenties .....	11
4.3 Het ontwikkelen van sociale competenties .....	11
4.4 Het Overdragen van normen en waarden .....	12
4.4.1 Afspraken en gewoonten .....	13
4.4.2 Samen spelen .....	13
4.4.3 Conflicten en ruzies .....	13
4.4.4 Feesten en rituelen .....	14
4.4.5 Andere culturen .....	14
4.4.6 Kinderen met een verstandelijke of lichamelijke beperking .....	15
5. Pedagogische werkwijze .....	15
5.1 Thomas Gordon .....	15
5.2 Emmi Pikler .....	16
5.3 Loris Malaguzzi .....	16
5.4 Voorbereiding op school in de peutergroepen .....	17
Actuele thema's .....	17
Een divers activiteiten aanbod .....	17
6. De 3-uursregeling volgens de wet IKK & vaste gezichten criterium .....	18
7. Kwaliteit .....	18
7.1 Mentorschap .....	19
Een mentor aanwijzen .....	19
Verantwoordelijkheden van de mentor .....	19
Taken van de mentor .....	19
7.2 Maximale omvang en leeftijdsopbouw van de stamgroep .....	20
7.3 Kindvolgsysteem .....	20

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



7.4	Doorverwijzing .....	21
7.5	Overdracht naar de basisschool en bso .....	21
8.	Stagiaires, beroepskracht in opleiding en vrijwilligers .....	22
	Inzet Stagiaires .....	22
	Begeleiding .....	22
	Inzet beroepskracht in opleiding .....	24
	Mogelijke inzet vrijwilligers .....	25
9.	De aard en de organisatie van de activiteiten waarbij kinderen de stamgroep of de stamgroepruimte kunnen verlaten .....	26
10.	Wenbeleid .....	27
11.	Beleid ruilen en extra dagdelen .....	27
12.	Werkwijze, maximale omvang en leeftijdsopbouw van de groepen .....	28
13.	Pedagogisch medewerkers, ondersteuning en toerusting .....	28

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



## 1. Introductie

Aanspreek vormen

Wanneer we in dit pedagogisch beleidsplan spreken over ouders, dan worden daarmee uiteraard ook verzorgers bedoeld. Waar gesproken wordt over “kind” dan kan dat het ook over “kinderen” gaan. Voor de leesbaarheid schrijven we hij als het gaat om het kind en de pedagogisch medewerker. De plek waar wij opvang verzorgen noemen we kinderopvang Kinderland 't Sproetje, Het Zuivelbos. De kinderopvang is bestemd voor kinderen van 0-4 jaar.

Ons beleidsplan geeft ouders / verzorgers inzicht in de werkwijze en opvoedklimaat wat Kinderland 't Sproetje biedt. Het geeft ons richting inspiratie en houvast bij het pedagogisch halen op de opvang. De ouders worden tijdens de intake op de hoogte gebracht van dit pedagogisch beleid. Tevens kunnen ze dit beleid vinden op onze website <https://www.kdvkinderland.nl/vestigingen/kinderland-t-sproetje/documenten/> en in hun persoonlijke digitale omgeving van Portabase.

Plezier, veiligheid, vertrouwen en ontwikkeling zijn de basis voor kinderen om zich te kunnen ontwikkelen. Kinderland 't Sproetje vindt het belangrijk om actief te kijken en te luisteren naar kinderen en hen te stimuleren om hun eigen mogelijkheden te ontdekken. Wij willen elk kind het gevoel geven: 'Ik ben ik en dat is oké'. Elk kind kan en mag zichzelf zijn bij Kinderland 't Sproetje. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich ontwikkelen op eigen tempo en eigen manier. Door de kinderen zelf te laten ontdekken en ruimte, rust, regelmaat en veiligheid te bieden geven wij het kind de mogelijkheid om (zelf) vertrouwen op te bouwen. En zich thuis voelt bij Kinderland 't Sproetje.

Bij Kinderland 't Sproetje vinden wij het belangrijk dat kinderen zich ontwikkelen in de natuur. Buiten spelen staat bij ons hoog in het vaandel, de pedagogisch medewerkers zorgen er voor dat de kinderen iedere dag naar buiten gaan en zo lang mogelijk buiten spelen. Wanneer het weer het toelaat eten de kinderen buiten, ook de kleinere baby's krijgen eventueel buiten een fles. Wij hebben de overtuiging dat kinderen buiten lekkerder in hun vel zitten en beter ontwikkelen door de omgang met natuurlijke materialen. De algemene ontwikkeling wordt gestimuleerd door de diertjes die op afstand in de wei wonen. De dieren staan tegenover in de wei die grenst aan de buitenspeelplek van 't sproetje.

U heeft voor Kinderland 't Sproetje gekozen en mag erop vertrouwen dat wij goed voor uw kind zullen zorgen. De zorg van uw kind, uw kostbaarste bezit, legt u in onze handen. U en uw kind kunnen rekenen op goede zorg in een plezierige, veilige en vertrouwde omgeving, waar rust, reinheid, regelmaat en respect belangrijk zijn. Door samen te werken met ouders/verzorgers creëren we dit, de opvang is persoonlijk, kleinschalig en met korte lijntjes.

Ieder kind is welkom bij Kinderland 't Sproetje. De kinderdagopvang is een voorziening, waar kinderen van 0 tot 4 jaar gedurende vijf werkdagen per week tussen 7.30 uur en 18.00 uur kunnen verblijven.

We gaan er van uit dat Kinderland 't Sproetje kinderopvang kan bieden aan ouders die:

- De zorg voor hun kind willen combineren met een baan of studie;
- De zorg voor hun kind een deel van de week willen delen i.v.m. ziekte of andere problemen in het gezin (sociaal medische indicatie);
- Speelgelegenheid en speelkameraadjes zoeken voor hun kind;
- Een inburgeringscursus volgen.

In dit pedagogisch beleidsplan beschrijft Kinderland 't Sproetje wat we doen en waarom we het doen aan de hand van haar missie, visie, de basis, de pedagogische doelen, de uitgangspunten en de pedagogische werkwijze waarop zij hieraan in de praktijk van de kinderdagopvang en de buitenschoolse opvang uitvoering wil geven.

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



Onder het pedagogisch beleid wordt dus verstaan het aangeven van de richting en de middelen waarmee Kinderland 't Sproetje gestelde pedagogische doelen wil gaan realiseren.

## 2. Missie en visie

### 2.1 Missie

Het creëren en in stand houden van structurele en hoogwaardige kinderopvang vanuit een maatschappelijk doel en het bevorderen van de ontplooiing van het jonge kind onder deskundige leiding van professionele, sensitieve pedagogisch medewerkers in een plezierige, vertrouwde en veilige omgeving, in het belang van het kind zelf en zijn ouders.

### 2.2 Visie

Bij Kinderland 't Sproetje staan plezier, veiligheid, vertrouwen en ontwikkeling spelenderwijs centraal. De pedagogisch medewerkers van Kinderland 't Sproetje nemen de tijd voor ieder kind. Zij gaan ervan uit dat aandacht voor elk kind belangrijk is om zich te kunnen ontwikkelen en zich vertrouwd te voelen. Ze luisteren naar de kinderen en stimuleren hen om zelf de eigen mogelijkheden en onmogelijkheden te ontdekken. Met respect voor zichzelf en voor de omgeving, zodat ieder kind bij Kinderland 't Sproetje het gevoel heeft, ik ben ik en dat is oké. Door liefde, veiligheid en vertrouwen te bieden aan de kindjes wordt de omgeving en de pedagogisch medewerkers een 2<sup>e</sup> thuis voor de kindjes.

Plezier, veiligheid en vertrouwen zien we bij Kinderland 't Sproetje als basis voor kinderen om zich te kunnen ontwikkelen. De gezonde leefstijl met gezonde voeding en veel beweging loopt als een rode draad door ons handelen. Wij besteden veel aandacht om de kinderen te laten ontdekken waar gezonde voeding vandaan komt en laten zien dat gezonde voeding ook lekker is. De kindjes gaan mee naar de groenteboer om fruit te halen en ze gaan mee naar de bakker om brood te halen. De boodschappen halen we zoveel mogelijk samen met de kinderen. Dit doen we lopend of door het gebruik van de bakfiets.

Wij besteden ook veel aandacht aan het contact met de ouders. Niet alleen formeel op ouderavonden en oudergespreksavonden, maar ook dagelijks bij het halen en brengen van de kinderen. Naast de overdracht krijgen de kindjes de gehele opvangperiode een heen en weer schrift. Daar houden wij in bij hoe de dag geweest is en eventueel bijzonderheden.

Wij vinden het belangrijk om de ouders/verzorgers te betrekken bij de opvang, dit doen we door bijvoorbeeld opa/oma voorleesochtenden te organiseren, een boerderijspeeldag te organiseren waar de kindjes samen met de ouders/ familieleden een middagdagje kunnen komen spelen en de locatie komen bekijken.

#### Ontwikkelen door te spelen

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen die de kinderopvang bezoeken, de mogelijkheid krijgen om vrij te kunnen spelen met voldoende ruimte om zich heen. Door vrij te spelen ontdekken de kinderen hun eigen mogelijkheden en verkennen ze de ruimte om hen heen. Zo ontdekken ze bijvoorbeeld dat je zand door je handen kunt laten lopen, je kunt er een berg van maken, vermengd met water verandert het in modder en kun je er weer andere dingen mee doen. Komt het zand in je ogen, dan doet het pijn, maar in je handen voelt het lekker. Wij bieden de kinderen allerlei mogelijkheden om te spelen, activiteiten te ondernemen en andere kinderen te ontmoeten. Zo begeleiden wij de kinderen in het ontwikkelen van hun taalvaardigheid, hun denken, hun creativiteit, hun sociale vermogens en hun motorische ontwikkeling. Aan de hand van wisselende thema's (wonen, vervoer, feest, seizoenen en meer) is er aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden. De speelomgeving sluit ook steeds aan bij deze thema's.

#### Groeien en ontwikkelen is leuk als je je veilig voelt

Het spel van een kind kan voor ons een goed uitgangspunt zijn voor een gesprek. Wij stellen vragen, vragen verduidelijking en kunnen op nieuwe mogelijkheden wijzen. Wij vinden het belangrijk dat het kind tijdens het

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



spel zelf keuzes maakt. Door het zelf te doen en het zelf te ontdekken krijgen kinderen vertrouwen in zichzelf. Wanneer een kind zich veilig en geaccepteerd voelt, durft een kind nieuwe dingen te gaan doen en leert het dat het niet erg is wanneer iets niet direct lukt. Je kunt hulp vragen en het samen opnieuw proberen. Stap voor stap met hulp van je opvoeders. Wij besteden de gehele dag veel aandacht om het (zelf) vertrouwen van de kinderen te stimuleren. Door een vast ritme structuur en regelmaat te bieden, door middel van pictogrammen, weten de kinderen waar ze aan toe zijn en wat er verwacht wordt van de kinderen hierdoor hebben de kinderen een veilige basis en durft het kind zich te ontwikkelen en voelt zich geaccepteerd.

Samengevat: Kinderland 't Sproetje laat zich inspireren door ervaringsgerichte stromingen; het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen staat bovenaan, dit is een voorwaarde voor ontwikkeling. Wij richten ons op wat er in de kinderen omgaat, wat hen raakt en hen motiveert. Door daarbij aan te sluiten, zal het kind zo betrokken mogelijk zijn en kan het kind zich beter ontwikkelen. Er wordt daarbij een omgeving gecreëerd met voor kinderen interessante en uitdagende natuurlijke materialen en activiteiten. De ervaringsgerichte dialoog, het gesprek, helpt ons om een goede relatie met elk kind op te bouwen, hen zo goed mogelijk te begrijpen en te begeleiden. Zoals in de introductie ook is beschreven staat buiten zijn bij Kinderland 't Sproetje voorop. Wij vinden het belangrijk dat de kinderen opgroeien in de natuur en kennismaken met de verschillende seizoenen en aspecten van de natuur. Spelen en ontdekken in de frisse buitenlucht heeft een positief effect op de algemene ontwikkeling van kinderen.

Kinderland 't Sproetje laat zich inspireren door de opvoedingsstijl van Thomas Gordon en door de pedagogische visies van Emmi Pikler en Loris Malaguzzi. In hoofdstuk 5 worden deze visies nader toelicht.

## 3. Basis, Kinderland 't Sproetje

Het opvoeden van kinderen in de kinderopvang staat officieel op de agenda als erkende leefomgeving tussen gezin en school. Opvoeders in deze drie leefomgevingen hebben in principe hetzelfde doel voor ogen: kinderen de kans geven om zich te ontwikkelen tot personen die goed functioneren in de samenleving. Ieder draagt daar op zijn manier aan bij, afhankelijk van de ontwikkelingsfase van de kinderen en de mogelijkheden die de leefomgeving biedt. Daarom heeft professor M. Riksen Walraven gemeenschappelijke basisdoelen geformuleerd voor de opvoeding in de kinderopvang en het gezin, aan de hand van de vraag wat kinderen in de eerste levensjaren nodig hebben voor hun welzijn en ontwikkeling. Deze basisdoelen zijn opgenomen in de Wet Kinderopvang.

Kinderland 't Sproetje biedt verantwoorde kinderopvang, waaronder wordt verstaan:

1. Het in een veilige en gezonde omgeving bieden van emotionele veiligheid aan kinderen;
2. Het bevorderen van persoonlijke competentie van kinderen;
3. Het bevorderen van sociale competentie van kinderen;
4. De socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen.

In het kader van het bieden van verantwoorde kinderopvang, draagt Kinderland 't Sproetje er in ieder geval zorg voor, rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden:

- a. Op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen voelen;
- b. Kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden. Teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;

# Pedagogisch beleidsplan

## Het Zuivelbos



- c. Kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden;
- d. Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Alle pedagogisch medewerkers beschikken over onderstaande interactievaardigheden:

- a. Sensitieve responsiviteit:  
De pedagogisch medewerker kan signalen van een kind dat zich niet goed voelt of behoefte heeft aan ondersteuning opmerken, goed interpreteren en er passend op reageren;
- b. Respect voor autonomie:  
De pedagogisch medewerker geeft het kind veel ruimte om zelf dingen te doen, ze stimuleert kinderen actief om dingen zelf te proberen en respecteert ook eigen ideeën en oplossingen; c. Structureren/grenzen stellen:  
De pedagogisch medewerker kan kinderen duidelijk maken wat er van hen verwacht wordt en ervoor zorgen dat zij zich daar ook aan houden;
- d. Praten en uitleggen:  
De pedagogisch medewerker legt goed uit, praat niet alleen regelmatig met de kinderen, maar stemt ook de timing en inhoud van de interacties af op het begripsniveau en interesse van kinderen; e. Ontwikkelingsstimulering:  
De pedagogisch medewerker kan kinderen extra stimuleren om hun motorische-, cognitieve, en taalontwikkeling en creativiteit te ontwikkelen;
- f. Begeleiden van interacties:  
De pedagogisch medewerker besteedt aandacht aan positieve interacties tussen kinderen en probeert deze te bevorderen.

Kinderland 't Sproetje gaat uit van de vier pedagogische basisdoelen en de zes interactievaardigheden zoals hierboven omschreven. Daarnaast hanteren wij drie basis punten voor Kinderland 't Sproetje:

- De groep
- De pedagogisch medewerkers
- De ouders

### De groep

Een kinderopvang is de plek waar kinderen samen opgroeien. Ook de groepsruimtes spelen een belangrijke rol bij de ontwikkeling. De sfeervolle binnen en buitenruimtes zijn afgestemd op de verschillende ontwikkelingsfasen en – behoeften. Kinderland 't sproetje Het zuivelbos heeft 2 groepen, waar kinderen spelen in de leeftijd van 0-4 jaar. We vinden het belangrijk dat de kinderen in kleine groepen spelen zodat ze 1 op 1 aandacht krijgen van de pedagogisch medewerkers. Wij vinden het belangrijk dat de kinderen opgroeien in de buitenlucht met natuurlijke producten. Door een ruime buitenplaats met veel gras en open speelvelden kunnen de kinderen zich ontwikkelen en los gaan in de fantasiewereld. Kinderland 't Sproetje hanteert het vier ogenprincipe voor de kinderopvang. Er staan minimaal twee medewerkers op de groep of er wordt door iemand meegekeken. Kinderland 't Sproetje houdt zich aan het beroepskrachtkind ratio [BKR], regels zoals omschreven in de Wet Innovatie Kwaliteit en Kinderopvang [IKK]. Er zijn minimaal 2 beroepskrachten aanwezig.

### De pedagogisch medewerkers

De minimaal MBO opgeleide pedagogisch medewerkers zijn de spil in de opvang. Zij zijn dagelijks met de kinderen bezig. Zij worden individueel en in teamverband ondersteund en gecoacht en volgen regelmatig (bij) scholingen.

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



De ouders

Samen met de ouders zetten wij ons in voor de kinderen. Kinderland 't Sproetje hecht veel waarde aan het opbouwen van een goede band met ouders middels diverse soorten gesprekken. De rondleiding, het kennismakingsgesprek, het wennen, het halen en brengen en het jaarlijkse oudergesprek over de ontwikkellijjn. Ieder jaar is er voor de kinderdagopvang een ouderavond. De oudercommissie praat mee en adviseert op beleidsniveau.

## 4. Pedagogische doelen en uitgangspunten

In de Wet kinderopvang staan vier pedagogische doelen beschreven: emotionele veiligheid, persoonlijke competenties, sociale competenties en waarden en normen. Dit hoofdstuk geeft per pedagogisch doel uitleg en beschrijft hoe deze doelen bij Kinderland 't Sproetje in de praktijk vormgegeven worden.

### 4.1 Emotionele veiligheid

Het bieden van emotionele veiligheid draagt bij aan het welbevinden van kinderen.

Een veilig klimaat stimuleert kinderen belangstelling te tonen voor hun omgeving, ontwikkelt hun concentratievermogen en stelt ze in staat te ontspannen en te genieten van alle mogelijkheden die ze aangeboden krijgen om zich te ontwikkelen. Het realiseren van emotionele veiligheid is de basis voor het behalen van de drie andere pedagogische basisdoelen, te weten persoonlijke competentie, sociale competentie en normen en waarden. Het realiseren van emotionele veiligheid binnen Kinderland 't Sproetje ligt in het opbouwen van goede en vertrouwde relaties tussen de kinderen en de pedagogisch medewerkers, de relatie tussen pedagogisch medewerkers en de ouders en de relatie tussen de kinderen onderling, het wijgevoel. Daarnaast speelt structuur en daarmee voorspelbaarheid een grote rol.

Bij Kinderland 't Sproetje heeft een kind met andere volwassenen te maken dan thuis. Een kind moet zich kunnen hechten aan bepaalde mensen, aangezien een goede hechting de basis is voor zelfvertrouwen en zelfstandigheid. Daarom is het voor kinderen belangrijk dat zij te maken krijgen met vaste personen in hun omgeving. Dat is een van de redenen waarom we bij Kinderland 't Sproetje zoveel mogelijk werken met vaste pedagogisch medewerkers en vaste invalkrachten. De pedagogisch medewerkers worden ingezet aan de hand van het kind-ratio principe. Zeker voor een baby is het heel belangrijk dat hij zoveel mogelijk dezelfde vertrouwde gezichten ziet. Vanuit de vertrouwensband die er gegroeid is tussen de pedagogisch medewerker en het kind, kan de pedagogisch medewerker het kind leren op een sociaal verantwoorde manier met andere kinderen om te gaan. De pedagogisch medewerker helpt en begeleidt het individuele en het sociale gedrag van het kind. Zij ondersteunt de kinderen bij het oplossen van ruzies onderling en zij heeft daarbij ook een voorbeeldfunctie.

Kinderland 't Sproetje kent elke dag een aantal vaste, steeds terugkerende onderdelen op steeds dezelfde tijden, zoals de eetmomenten, wc- en verschoonrondes, slaap- en rustmomenten, buitenspelen, activiteiten en vrij spelen. Aan deze verschillende momenten zijn vaste rituelen verbonden zoals liedjes zingen voor het eten, een boekje lezen aan tafel tijdens het eetmoment en na het plassen handen wassen. En wordt er gewerkt met pictogrammen.

Alle gevoelens van de kinderen worden serieus genomen en positief ontvangen en erkend door de pedagogisch medewerkers. Emoties die kinderen tonen bij bijvoorbeeld een moeizaam afscheid van ouder of verzorger worden gesignaleerd door de pedagogisch medewerker, benoemd en uitgelegd zodat kinderen zich gezien en gehoord voelen. Verder worden kinderen geholpen bij het oplossen van conflicten met andere kinderen waarin we het volgende concept hanteren: de betrokken kinderen mogen om de beurt hun verhaal vertellen en iedereen luistert naar elkaar. De pedagogisch medewerker gaat samen met de kinderen op zoek



# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



naar een voor iedereen acceptabele oplossing. Bij baby's benoemt een pedagogisch medewerker alle handelingen die zij rondom het kind verricht of nog gaat verrichten en heeft daarbij oog voor en reageert op de non-verbale signalen die een baby uitzendt.

## 4.2 Het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Met persoonlijke competentie wordt bedoeld op de ontwikkeling van brede persoonskenmerken, zoals veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen en flexibiliteit. De kinderen die in staat stellen om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. De volgende persoonlijke competenties worden onderscheiden:

1. Emotionele competenties
2. Sociale competenties
3. Motorisch-zintuigelijke competenties
4. Cognitieve competenties
5. Taal en communicatieve competenties
6. Expressieve en beeldende competenties

Hieronder staat per persoonlijke competenties beschreven hoe dit bij Kinderland 't Sproetje in de praktijk wordt vormgegeven.

### 4.2.1 Emotionele competenties

Kinderland 't Sproetje probeert ervoor te zorgen dat een kind zich veilig en geborgen voelt. Een goede hechting is de basis voor zelfvertrouwen en zelfstandigheid. Vanuit de veilige en vertrouwde relatie met de volwassene gaat het kind de wereld om zich heen verkennen, steeds een stapje verder. Hij leert vertrouwen op een bepaalde regelmaat; de wereld wordt voorspelbaar en begrijpelijk. In paragraaf 4.1 is nader omschreven hoe Kinderland 't Sproetje hier invulling aan geeft.

### 4.2.2 Sociale competenties

Vanuit de vertrouwensband die er gegroeid is tussen de pedagogisch medewerker en het kind, kan de pedagogisch medewerker het kind leren op een sociaal verantwoorde manier met andere kinderen om te gaan. De pedagogisch medewerker helpt en begeleidt het individuele en het sociale gedrag van het kind. Zij treedt begeleidend op bij conflicten en machtsverschillen en heeft daarbij ook een voorbeeldfunctie.

De kinderen mogen, als ze dat willen, helpen met de dagelijks terugkerende 'grote mensen dingen' zoals bijvoorbeeld eten en drinken klaarmaken en de tafel dekken. Dit wordt beloond met complimenten en dankbaarheid van de pedagogisch medewerkers. De kinderen krijgen zo grip op het functioneren van de volwassenwereld en ontwikkelen een groeiend gevoel van eigenwaarde. In paragraaf 4.3 wordt dieper ingegaan op de ontwikkeling van sociale competenties.

### 4.2.3 Motorisch-zintuigelijke competenties

De basis voor een goede motoriek wordt in de eerste levensjaren gelegd. Vooral in de eerste levensjaren ontwikkelt het kind een groot aantal bewegingen. Later worden deze steeds verfijnder. Zo leert een kind grijpen, rollen, zitten, staan en lopen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen grove en fijne motoriek. Grove motoriek zijn de grote gebaren zoals trappelen, zitten, kruipen, bukken, lopen, rennen, traplopen en fietsen. Fijne motoriek zijn de kleine bewegingen die je met handen en vingers maakt: het pakken van een

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



speelgoedje, leggen van een puzzelstukje, vasthouden van een rozijn. Door veel oefening leren kinderen hun mogelijkheden en hun beperkingen kennen, ze worden zich bewust van zichzelf.

Bij Kinderland 't Sproetje wordt ervoor gezorgd dat zowel de jongste als de oudste kinderen genoeg bewegen. Bij de baby's wordt er opgelet dat liggen en zitten worden afgewisseld en baby's bij uitzondering in een wipstoeltje zitten. Voor de jongste baby's zijn er afgeschermden boxen met daarin zachte matten. De baby's hebben hier alle ruimte om te bewegen en te ontdekken. Daarnaast is er voor de oudste baby's/dreumesen volop ruimte om te rollen, kruipen, klauteren, lopen en vrij te spelen met ontwikkelingsmateriaal.

De pedagogisch medewerkers zitten geregeld binnen bij de hoge box en grondbbox en spelen daar met de baby's. De kinderen krijgen zoveel mogelijk de kans om zelf hun motorische competenties en het zelfvertrouwen te vergroten. Het groepsproces is bij deze ontwikkeling van groot belang. Kinderen leren van elkaar en moedigen elkaar aan. Kinderland 't Sproetje stimuleert de kinderen iets te doen wat ze moeilijk of wellicht spannend vinden om te doen. Hierbij kun je denken aan zelf proberen je schoenen of jas aan te doen. We helpen daar waar nodig is. Ook de buitenruimte is heel belangrijk, hier kunnen de kinderen vrij uit rennen en fietsen. De pedagogisch medewerkers gaan zoveel mogelijk naar buiten met de kinderen. Het streven is om het liefst iedere dag naar buiten te gaan, ongeacht de weersomstandigheden. Tijdens warme dagen spelen we met water en bij regen stampen we in de plassen. Kinderland 't Sproetje beschikt over regenpakjes en laarzen.

Buiten is extra speelgoed voor het stimuleren van de grove motoriek aanwezig. Tijdens de groepsactiviteiten zoals knutselen en kleien doen ook de kleinste kinderen zoveel mogelijk mee, om hun stap voor stap bekend te maken met allerlei activiteiten die de fijne motoriek stimuleren. De pedagogisch medewerkers laten de kinderen steeds weer met elke activiteit op hun eigen niveau meedoen.

De inrichting van kinderopvang Kinderland 't Sproetje sluit aan bij de belevingswereld van de kinderen en de ruimtes zijn veilig en schoon. De kinderen kunnen zo vol overgave spelen en bewegen. Hierdoor leren ze op zichzelf en hun omgeving te vertrouwen. Kinderland 't Sproetje moedigt kinderen aan om nieuwe activiteiten of spelletjes te doen en stimuleert de kinderen in hun ontwikkeling door ergens een nieuwe uitdaging aan toe te voegen, bijvoorbeeld door een puzzel aan te bieden met net wat meer stukjes dan het kind gewend is of bij een baby een speeltje net iets verder weg te leggen zodat de baby moeite moet doen om het pakken.

Door middel van de zintuigen leert het kind de wereld om zich heen kennen. Bij deze ontwikkeling zien we al heel vroeg karakteristieke verschillen bij kinderen. Het ene kind is nieuwsgierig naar ieder voorwerp en stopt alles in zijn mond, het andere kind tast rustig met zijn ogen de omgeving af om de dingen die in zijn bereik komen even met zijn handen aan te raken. Door de verschillende tast indrukken ontstaat langzaam een bewustzijn van de omgeving. Het is belangrijk als kinderopvang om een kind de gelegenheid te geven veel tast indrukken op te doen door middel van veel variatie in materialen en omgeving.

Het is de taak van de pedagogisch medewerkers om in de gaten te houden dat kinderen niet te veel zintuig indrukken tegelijk opdoen. Kinderen worden daar druk of onrustig van. Bij de inrichting van de ruimte is dit een blijvend punt van aandacht.

## 4.2.4 Cognitieve competenties

Bij de cognitieve ontwikkeling gaat het om het onderscheiden en herkennen van voorwerpen en het leggen van verbanden tussen gebeurtenissen. Je leert door te doen. Naarmate kinderen zich beter voortbewegen, kunnen ze een steeds wijdere omgeving verkennen en onderzoeken. De wereld wordt voor een kind telkens groter en groter naarmate het kind zich ontwikkelt. Kennis ontstaat vooral door ervaringen: al kijkend, voelend, proevend en tastend ervaren ze dat dingen heel verschillend zijn. Alle kinderen zijn nieuwsgierig en leergierig en hebben een aangeboren belangstelling voor de omgeving. Speelgoed, spel en geluiden bevorderen de cognitieve ontwikkeling. Spel en spelmaterialen zijn goede hulpmiddelen om ervaring op te doen en de ontwikkeling van het denken te stimuleren.

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



Kinderen ontdekken hoe dingen werken en waar ze voor dienen door ze vast te pakken en te bekijken. Ze leren begrippen als zacht – hard, onder – boven, veel – weinig, groot – klein. Al bouwend worden kinderen handiger en krijgen ze zicht op verhoudingen, maten en evenwicht. Kennis verwerft een kind door ervaringen uit het dagelijks leven thuis en in de kinderopvang. Pedagogisch medewerkers bieden materialen aan, doen spelletjes en gaan erop uit. De kinderen ontdekken de wereld samen met elkaar. Het is de taak van de pedagogisch medewerkers om de kinderen hierin te volgen en waar nodig mee te denken en bij te springen en hen zo te stimuleren bij hun onderzoek.

## 4.2.5 Taal en communicatieve competenties

De leeftijdsperiode van 0 tot 6 jaar is de periode waarin de taalverwerving plaats vindt. Een goede taalontwikkeling is van essentieel belang voor het verdere leven van een kind. Het is immers het middel om contact te maken, om uitdrukking te geven aan gevoelens en behoeften en het is het middel dat toegang verschaft tot een gemeenschappelijke denkwereld. De omgeving van het kind is van wezenlijk belang voor de taalontwikkeling. Kinderen gaan praten omdat ze in een omgeving verkeren waar er met en tegen hen gepraat wordt. Ook tegen de baby's wordt gepraat en de pedagogisch medewerkers reageren op hun geluidjes en gezichtsuitdrukkingen. Het geeft een baby bevestiging. Ik word gezien, ik ben belangrijk.

Uit onderzoek blijkt dat de conversatie gewoonten met een kind belangrijk zijn. Vooral het stellen van vragen, het doorvragen op wat een kind gezegd heeft en nog eens in andere woorden herhalen wat er gezegd wordt blijken een positieve invloed te hebben op de taalontwikkeling. In de kinderopvang wordt daarom veel aandacht besteed aan het praten en luisteren naar elkaar. Kinderen worden aangemoedigd om, zo gauw ze dit een beetje kunnen, ook via de taal duidelijk te maken wat ze willen (al blijft het nonverbaal uiten van emoties belangrijk). Zo vragen de pedagogisch medewerkers bijvoorbeeld aan tafel wat kinderen op hun brood willen hebben en zo worden ze aangemoedigd niet te wijzen maar te benoemen. Er wordt veel gezongen, voorgelezen, er worden kringspelletjes gedaan en voorwerpen worden benoemd.

## 4.2.6 Creatieve en beeldende competenties

Bij creativiteit gaat het erom dat een kind zich leert uit te drukken naar eigen aard en persoonlijkheid. Het is een mogelijkheid om de wereld zelf vorm te geven, te vertalen en te begrijpen. Het is ook het uitdrukking kunnen geven aan gevoelens. De kinderen kunnen met beeldend materiaal, maar ook met fantasiespel de wereld ontdekken en opnieuw vormen. Met behulp van allerlei materialen bouwen ze hun eigen wereld en geven ze zo hun ervaringen een plaats; een vertaling van de wereld om hen heen zoals zij die ervaren. Pedagogisch medewerkers volgen hier het kind. Ruimte voor creativiteit is er op de kinderopvang ruimschoots. Er wordt gewerkt met kosteloos materiaal; kartonnen dozen, oude lappen, spullen uit de natuur. Ook wordt volop gebruikt gemaakt van zand, water, klei, verf en plaksel. Voorop staat dat de kinderen er plezier in hebben en lekker bezig zijn. Het resultaat is niet het belangrijkste. Het belangrijkste is dat de kinderen het zelf hebben gemaakt. Op hun eigen manier en eigen vormgeving. Voorgevormde materialen zoals kleurboeken, kant en klare stempels en kleivormen bieden we beperkt aan. Er is voor elk ontwikkelingsgebied (emotioneel, sociaal, motorisch-zintuiglijk, cognitief, taal en communicatief, creatief en beeldend) voldoende spelmaterialen aanwezig zodat een kind ruimschoots kan kiezen, zoals (voorlees)boeken, muziek, knutselmateriaal, spelletjes, puzzels, poppen, auto's en verkleedkleren.

## 4.3 Het ontwikkelen van sociale competenties

'Samen spelen, samen delen.' Kinderen leren al op jonge leeftijd om te gaan met anderen. Bij Kinderland 't Sproetje groeien kinderen tussen leeftijdsgenoten op en leren zij van en rekening te houden met jongere

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



en/of oudere kinderen. Vriendjes maken, ruzie maken, helpen, compromissen sluiten, delen, zich in een ander verplaatsen, communiceren; allemaal verwerving van vaardigheden in de omgang met andere kinderen en het aangaan van relaties.

Bij Kinderland 't Sproetje werken we aan een veilige en hechte relatie tussen de pedagogisch medewerker en het kind. Het is belangrijk dat de pedagogisch medewerkers de kinderen leren aanvoelen en een kind begrijpen. De grondhouding van actief kijken en luisteren naar de kinderen, is hierbij een belangrijk uitgangspunt. De kinderen zijn afhankelijk van de zorg van de pedagogisch medewerker. Ieder kind moet worden geaccepteerd zoals het is en serieus genomen worden of het nu een verlegen kind of een enthousiast kind is, een kind dat zijn eigen gang gaat of een kind dat veel aandacht vraagt. Naast de hechte relatie tussen het kind en de pedagogisch medewerker is het belangrijk dat een pedagogisch medewerker zorgt dat een kind in relatie tot zijn groepsgenootjes tot zijn recht komt. Pedagogisch medewerkers maken gebruik van de kracht van de groep zelf. Kinderen kunnen elkaar helpen, stimuleren en troosten maar kinderen kunnen elkaar ook plagen en dwarszitten. Als pedagogisch medewerker kun je veel sociale vaardigheden doorgeven aan de kinderen in een groep, "goed voorbeeld doet goed volgen". We verwelkomen de kinderen als ze binnen komen en zeggen gedag als ze weer naar huis gaan. Dit verwachten we (zo mogelijk) ook van de kinderen. Als kinderen een conflict hebben, grijpen we niet direct in. Zo leren de kinderen de consequenties van het eigen gedrag ervaren en zich staande te houden in de groep. We observeren de situatie en gaan pas bemiddelen als het de kinderen niet zelf lukt het conflict op te lossen.

Er zijn veel dingen die kinderen samen kunnen doen. Samen in het huisje spelen, samen met de lego, de trein en zo is er nog veel meer. Als een kind kiest voor een activiteit waarbij je samen kunt spelen, vragen we met wie ze dat willen gaan doen of we vragen wie er nog meer aan dezelfde activiteit mee wil doen. Bij de peuters wijzen we soms ook kinderen aan die bijvoorbeeld samen in het huisje mogen spelen. Op deze wijze stimuleren we de kinderen tot samenspel, het flexibel omgaan met leeftijdsgenootjes en (zodra mogelijk) het vormen van vriendschappen.

## 4.4 Het Overdragen van normen en waarden

Kinderen maken normen en waarden eigen om mee te kunnen doen in de samenleving. De normen en waarden die de kinderen meekrijgen vanuit het gezin (door beloning, begrenzing, uitleg en dingen voor te doen) waarin ze opgroeien, nemen ze mee naar de kinderopvang en omgekeerd. Belangrijk is dat de socialisering van het gezin en de kinderopvang op elkaar en op ontwikkelingsniveau is afgestemd. Zo leren kinderen normen en waarden van thuis en maken ze kennis met andere sociale en culturele achtergronden van bijvoorbeeld groepsgenootjes en pedagogisch medewerkers. Kinderen leren zo impliciet en expliciet meer algemene normen en waarden.

Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding een voortdurende rol. Het speelt door alle eerdergenoemde onderwerpen heen. Handelen is immers nooit waarde vrij. In alledaagse handelingen en reacties op kinderen dragen de pedagogisch medewerkers voortdurend waarden en normen over. Er zijn veel praktijksituaties te noemen. Het taalgebruik van de pedagogisch medewerkers en andere medewerkers, de afspraken rond het samenwerken, het omgaan met conflicten en ruzies, het uiten van emoties, de manier waarop een pedagogisch medewerker luistert.

Alle kinderen zijn welkom bij Kinderland 't Sproetje. Verschillen worden gezien als een verrijking van de groep. De pedagogisch medewerkers houden rekening met andere culturele of levensbeschouwelijke gewoonten, zoals het niet eten van varkensvlees. In het activiteitsaanbod proberen de pedagogisch medewerkers activiteiten aan te dragen waardoor kinderen hun wereldbeeld verbreden. Dit bijvoorbeeld door te praten over wat er gebeurt in de wereld of door niet westerse muziek te draaien. Dit gebeurt los van de mogelijke aanwezigheid van kinderen met een niet-Nederlandse achtergrond.

Elk kind in de groep is uniek en anders. "Anders zijn" heeft niet alleen te maken met culturele achtergrond maar ook met andere gewoonten thuis of verschillen in uiterlijk. De houding van de pedagogisch

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



medewerkers is bepalend voor de sfeer in de groep. Door een sfeer te creëren waarin verschillen geaccepteerd worden, gaan kinderen makkelijker om met het anders zijn. Hoe jong de kinderen ook zijn, andere kinderen discrimineren op grond van huidskleur, anders zijn, begint al vroeg. Wanneer de pedagogisch medewerker dit merkt, spreekt ze de betreffende kinderen hierop aan en probeert een onderlinge sfeer te creëren, waarin dit niet gebeurt.

In deze paragraaf benoemen we een aantal onderwerpen waarin normen en waarden een expliciete rol spelen bij Kinderland 't Sproetje.

## 4.4.1 Afspraken en gewoonten

Ieder kind mag er zijn en wordt geaccepteerd. Zo kan een relatie ontstaan waarin een kind kan groeien en zich ontwikkelen. Dit betekent niet dat alle gedrag klakkeloos geaccepteerd wordt. Waar nodig neemt de pedagogisch medewerker de verantwoordelijkheid. Pedagogisch medewerkers zijn duidelijk tegen de kinderen over wat wel en niet mag en trekken zoveel mogelijk één lijn. Dit geeft kinderen houvast en brengt rust. Afspraken over wat wel en niet mag, zijn dus nodig om het samenzijn in een groep voor alle kinderen plezierig te laten zijn. Deze afspraken worden in de groep geleerd en worden voor een deel bepaald door de afspraken hierover binnen de kinderopvang. Voor een deel spelen de normen en waarden een rol, die pedagogisch medewerkers vanuit de eigen jeugd hebben meegekregen, hun temperament, hun karakter en hun culturele achtergrond. Hoe je zelf bent opgevoed kom je altijd weer tegen in het werken met kinderen.

Er zijn afspraken om samen te spelen zoals elkaar geen pijn doen, geen speelgoed afpakken, elkaar helpen en rekening houden met elkaar. Er zijn afspraken rond verzorging en voeding zoals neus snuiten, handen wassen voor het eten, aan tafel blijven zitten, met je mond dicht eten en naar elkaar luisteren wanneer aan tafel iets verteld wordt. Ook het gebruik van speelgoed en ruimtes is aan afspraken gebonden. Kinderen corrigeren elkaar hierin. Samen speelgoed opruimen, leren dat we binnen rustig met elkaar praten maar dat je buiten mag gillen/schreeuwen. Kinderen weten na een tijdje precies waar ze wel of niet aan mogen komen. Eigen initiatief van kinderen waarderen we zoveel mogelijk.

## 4.4.2 Samen spelen

Bij Kinderland 't Sproetje, Het zuivelbos hebben we 2 verticale groepen met een maximum van 9 kindjes per groep per dag. Op een verticale groep van 0-4 jaar leren kinderen rekening te houden met elkaars behoeften en (on)mogelijkheden. Soms moet een kind even wachten om samen met een pedagogisch medewerker een boekje te kijken, omdat een pedagogisch medewerker bezig is met de fles geven of met verschonen. We zetten voldoende pedagogisch medewerkers in zodat we ook de peuters van beide groepen af en toe apart kunnen nemen voor peuter activiteiten en baby's apart kunnen nemen voor baby activiteiten.,

Kinderland 't Sproetje heeft gekozen voor transparantie door indeling en inrichting van de ruimte. De buitendeuren staan geregeld open, waardoor kinderen wanneer ze dat willen onder toezicht kunnen genieten van de buitenlucht. De pedagogisch medewerker is verantwoordelijk voor de kinderen die op dat moment in de buitenlucht willen spelen. Zo gaat er altijd een pedagogisch medewerker mee naar buiten. Mocht dit niet haalbaar zijn is de deur dicht. Kinderland 't Sproetje vindt buiten zijn erg belangrijk, dus voert zo veel mogelijk activiteiten en momenten buiten uit. De 'eigen' pedagogisch medewerker blijft verantwoordelijk voor de dagelijkse verslaglegging en persoonlijke verzorging. Voor transparantie is er tevens een camera in de slaapkamer.

## 4.4.3 Conflicten en ruzies

Wanneer kinderen groter worden gaan zij hun eigen grenzen aftasten, maar daarmee ook die van andere kinderen en volwassenen. Dat geeft conflicten. Aangezien peuters hun gevoelens nog niet goed onder woorden kunnen brengen, praten ze vaak met hun hele lijf. In eerste instantie kijkt een pedagogisch

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



medewerker of een kind een onenigheid zelf aankan. Zij hoeft dan niet in te grijpen. Kinderen krijgen die ruimte, maar altijd binnen de grenzen van de veiligheid. Een blik of de stem van de pedagogisch medewerker is soms al voldoende om een kind te herinneren aan wat wel of niet kan. Bij conflicten gebruiken pedagogisch medewerkers vaak de uitgangspunten van het actief luisteren. Het is belangrijk om als pedagogisch medewerker in de gaten te houden waarom kinderen steeds conflicten met andere kinderen hebben. Wanneer je als pedagogisch medewerker in de gaten krijgt wat de reden is, is het makkelijker te bepalen hoe je daarmee omgaat. De pedagogisch medewerker kan het kind dan begeleiden om minder conflicten te krijgen en om deze zelf op te lossen.

Kinderen in conflict met elkaar leren voor zichzelf op te komen en te onderhandelen.

Bij conflicten kan de pedagogisch medewerker ruimte geven om zelf naar oplossingen te zoeken. Zij kan de kinderen leiden in het zoeken naar een oplossing, wanneer ze er zelf niet uitkomen of wanneer één het onderspit dreigt te delven. Schoppen of slaan kunnen uitdrukkingen zijn van het onvermogen om gevoelens te uiten en uit onmacht. Kinderen zijn bezig te leren hoe zij aangeven wat zij wel en niet willen. Ruzies horen erbij.

Door tegen elkaar te zeggen wat het probleem is, neemt de behoefte om je boosheid en woede lichamelijk te uiten af. Soms is het echter nodig om af te koelen voordat het kind kan zeggen wat er aan de hand is. Pedagogisch medewerkers dwingen het kind niet om te praten, eventueel kan de pedagogisch medewerker er later op terug komen. Als Kinderland 't Sproetje vinden we het van belang om de kinderen duidelijk te maken dat we hun gedrag soms afkeuren, maar niet het kind zelf. We bespreken het gedrag wat het kind vertoont, leggen uit dat dit niet de bedoeling is. We straffen het kind niet, maar praten erover.

Het is af en toe nodig om kinderen te corrigeren. Een pedagogisch medewerker maakt telkens een bewuste afweging om gedrag te negeren, een alternatieve oplossing te zoeken of het gedrag te corrigeren en bespreekt dit zo nodig in het groepsoverleg. Negatief gedrag is vaak een vorm van aandacht vragen. Het beste is om het positieve gedrag te belonen d.m.v. complimenten geven.

## 4.4.4 Feesten en rituelen

De kinderopvang heeft een bijzonder neutraal karakter, maar we besteden wel aandacht aan bepaalde feesten, zoals Sinterklaas, Pasen, Kerstmis en Sint Maarten. Het vieren van feesten vinden we belangrijk. Daarnaast maken we verjaardagen en afscheidsfeesten van de kinderen tot een bijzondere gebeurtenis. Het feestvarken wordt uitgebreid in het zonnetje gezet in de groep. Omdat het feest ritueel vaste programmaonderdelen kent, is het voor ieder kind een vertrouwd gebeuren. Bij kinderen die niet in het middelpunt willen staan wordt het accent naar de hele groep gelegd. Soms geven kinderen zelf duidelijk aan welk onderdeel ze wel of niet willen.

Voorbeeld: Wanneer een kind jarig is wordt er een feesthoed gemaakt. Niet alle kinderen willen zo'n hoed op hun hoofd. Wanneer een kind dit aangeeft wordt er ook wel voor gekozen om geen hoed te maken maar bijvoorbeeld een mooie broche. Ook is het traditie om boven op de stoel te mogen staan wanneer er voor het kind gezongen wordt. Ook dit is niet voor ieder kind een geschikte manier. Een kind kan er ook voor kiezen gewoon op de grond te staan. Een van de vaste onderdelen bij het afscheidsfeest is het aanbieden van het fotoboek waarin gedurende de dreumes/peutertijd van het kind allerlei tekeningen en andere creatieve uitingen zijn bewaard. Het fotoboek wordt uitgereikt wanneer de kinderen vier worden.

## 4.4.5 Andere culturen

In de kinderopvang wordt rekening gehouden met culturele en individuele verschillen tussen kinderen. Er wordt aangesloten bij hun verschillende mogelijkheden, behoeften en interesses. Kinderen uit alle culturen zijn welkom. In toenemende mate bezoeken niet van oorsprong uit Nederland afkomstige kinderen de kinderdagopvang. We houden rekening met de achtergrond van een kind en ouders. We willen de kinderen ook kennis laten maken met andere culturen door middel van intercultureel materiaal zoals poppen, puzzels, muziekinstrumenten, liedjes uit andere landen. De pedagogisch medewerker praat met kinderen over andere

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



landen en culturen, waarbij kinderen spelenderwijs leren dat er vele manieren zijn om je te kleden, te eten, te wonen, enzovoorts. Ook in de groep wordt gekeken hoe we van elkaar verschillen. Ze kijken naar elkaar en benoemen wat ze zien. Hier kan de volwassen wereld een voorbeeld nemen aan kinderen. Ze zien de verschillen maar ervaren een ander kind niet anders dan zichzelf. Een kind is een kind in elke cultuur, ongeacht zijn geloof en/of huidskleur.

## 4.4.6 Kinderen met een verstandelijke of lichamelijke beperking

Kinderen met een verstandelijke of een lichamelijke beperking willen we zo mogelijk een plaats geven binnen onze kinderopvang. Het uitgangspunt is niet meer dan één kind met een beperking in de groep. Er zijn voordelen verbonden aan de integratie van kinderen met een beperking in een reguliere kinderopvang. Kinderen leren omgaan met kinderen met een beperking. Kinderen die beperkt zijn, worden gestimuleerd door de andere kinderen, leren de aandacht te delen met anderen en hoeven niet noodgedwongen thuis te blijven. Met de integratie van kinderen met een beperking hebben we enige ervaring. De ervaringen die we hebben, waren heel positief, zowel voor het kind, als voor de ouders, als voor onze kinderopvang. Voor zover we aan de hulpvraag van de ouders en het kind kunnen voldoen zullen we trachten een kind met beperkingen binnen onze kinderopvang een plekje te geven. Het moet echter voor het kind en voor de groep waarbinnen het kind een plaats krijgt, geen onoverkomelijke problemen geven. In een gesprek met de ouders vormt de houder zich een beeld van de aard en de ernst van de beperking. Zowel de belangen van de kinderopvang en het kind worden besproken. Eventueel wordt advies ingewonnen van een of meer deskundige(n) op dit terrein.

Kinderland 't Sproetje hanteert als uitgangspunt:

- Het kind mag geen gevaar opleveren voor zichzelf, de andere kinderen of de pedagogisch medewerkers;
- Het kind mag het groepsproces niet volledig doorkruisen;
- Het kind moet in een groep kunnen functioneren en niet alleen in 1 op 1 – contact, dan krijgen andere kinderen te weinig aandacht.

In overleg tussen ouders, Kinderland 't Sproetje en hulpverlening kan de ouder zo nodig een PGB-budget aanvragen zodat gedurende enkele uren van de dag een extra pedagogisch medewerker ingezet kan worden om het kind extra individuele aandacht te geven.

## 5. Pedagogische werkwijze

Kinderland 't Sproetje heeft nooit expliciet gekozen voor één vaststaande pedagogische werkwijze. Vanuit het ervaringsgericht werken, zijn er wel een aantal pedagogische visies waar Kinderland 't Sproetje zich heel goed in kan vinden en waardoor Kinderland 't Sproetje zich laat inspireren. Deze visies sluiten heel mooi op elkaar aan, zodat binnen Kinderland 't Sproetje een doorgaande lijn terug te vinden is in de manier waarop Kinderland 't Sproetje naar elk kind kijkt en hoe het pedagogisch handelen wordt vormgegeven.

### 5.1 Thomas Gordon

Thomas Gordon heeft een methode ontwikkeld voor een goede communicatie tussen opvoeders en kinderen. Het gaat om een eerlijke, open houding van gelijkwaardigheid, acceptatie en respect voor de ander. Een kind wordt geaccepteerd ongeacht zijn gedrag; het kind mag er zijn, zo kan er een relatie ontstaan waarin een kind kan groeien en zich kan ontwikkelen. In onze manier van werken zijn actief luisteren en het geven van zogenaamde “ik-boodschappen” aan het kind de middelen voor de pedagogisch medewerker om acceptatie te laten blijken. Actief luisteren betekent dat de pedagogisch medewerker oog heeft voor wat het kind beweegt en ook de boosheid en het verzet van het kind accepteert. Het conflict met

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



een kind wordt aangegaan met de intentie het op te lossen in overleg, zodat beide partijen aan hun trekken komen. Belangrijk is dat er reële eisen worden gesteld aan een kind en dat kinderen verantwoordelijkheden krijgen die ze aan kunnen. Het kind krijgt de ruimte om zelf problemen op te lossen. Ook bij conflicten met kinderen onderling zal geprobeerd worden de kinderen het zoveel mogelijk zelf op te laten lossen met respect voor elkaar. Zo wordt de verantwoordelijkheid, de zelfwaardering en het zelfvertrouwen van het kind gestimuleerd. Dit betekent niet dat de volwassene alle gedrag van het kind klakkeloos accepteert. Waar nodig neemt de pedagogisch medewerker wel de leiding en de verantwoording en zorgt dat er gebeurt wat zij noodzakelijk acht.

Pedagogisch medewerkers zijn duidelijk tegen de kinderen over wat wel mag en wat niet mag en trekken zoveel mogelijk één lijn. Dat geeft kinderen houvast en brengt rust. Dat wil niet zeggen dat ze altijd consequent moeten zijn. Pedagogisch medewerkers verschillen van elkaar, ieder individu kan de ene keer meer hebben dan de andere en ook de kinderen verschillen van elkaar. Het is belangrijk dat kinderen leren omgaan met verschillen tussen mensen en met verschillen in stemmingen; dit is een sociale vaardigheid. Er wordt gestreefd naar evenwichtige relaties waarbij naast ruimte voor de kinderen ook ruimte voor de pedagogisch medewerkers is. De pedagogisch medewerker gebruikt in haar contacten met de kinderen (en ook met de ouders) ik-boodschappen. Dit betekent dat zij vertelt wat zij van iets vindt en hoe zij zich onder iets voelt. Zij stelt zich open en kwetsbaar op, is duidelijk in wat zij vindt en waarom; ze geeft uitleg. Een ik-boodschap geeft geen beoordeling van de persoon aan wie de boodschap gericht is, maar beschrijft het gedrag en de consequenties en zoekt met het kind naar oplossingen. Bij jongere kinderen vertelt zij wat ze voor gedrag wenst, oudere kinderen kunnen zelf meer invullen.

## 5.2 Emmi Pikler

Emmi Pikler was een Hongaars-Zwitserse kinderarts en pedagoog. Haar pedagogiek richt zich met name op het jonge kind. Respectvolle verzorging, vrije beweging en vrij spel zijn de sleutelwoorden in de visie van Emmi Pikler. De pedagogiek van Emmi Pikler is bij Kinderland 't Sproetje terug te zien in de werkwijze.

Het creëren van een warme band tussen de pedagogisch medewerker en het kind is van groot belang voor het gevoel van veiligheid, voor de hechting van elk kind, de belangrijkste voorwaarde voor het kind om zich te kunnen ontwikkelen. De verzorgingsmomenten spelen hierin een belangrijke rol; tijdens deze momenten is er volop interactie tussen de pedagogisch medewerker en het kind. De pedagogisch medewerker leert op deze momenten het kind goed kennen: wat vindt het kind prettig, wat heeft het nodig, wat wil het kind. Het kind leert op deze momenten de pedagogisch medewerker goed kennen. Op deze manier kan een veilige hechting ontstaan.

Wanneer kinderen de kans krijgen in hun eigen tempo te leren en ontdekken, leren ze beter rollen, zitten, kruipen, staan, praten, denken en leren. Al bewegend leert een baby zichzelf en de wereld kennen. Elke baby en dreumes heeft vrijheid nodig om te bewegen, letterlijk en figuurlijk geeft Kinderland 't Sproetje het kind de ruimte om zich in zijn eigen tempo te kunnen ontwikkelen. Vrij spel heeft een positieve invloed op het gevoel van autonomie van het kind: hij kan zelf bepalen waarmee hij speelt en hoe lang. Zo ontdekt hij zijn interesses, voorkeuren, mogelijkheden en grenzen en gaat een kind zich competent voelen. De pedagogisch medewerkers bieden activiteiten aan die vooral zintuigelijk gericht zijn, passend bij de individuele behoefte en leeftijd van het kind. Het speelgoed dat past bij de visie van Pikler heeft geen toeters en bellen en is bij voorkeur zo eenvoudig mogelijk. De gedachte hierachter is dat het kind zelf creatief aan de slag gaat en ontdekt wat hij ermee kan en wil doen, wat een positief effect heeft op zijn ontwikkeling.

## 5.3 Loris Malaguzzi

Loris Malaguzzi is de grondlegger van de pedagogiek van Reggio Emilia. In de Reggio Emilia staat het kind en zijn '100 talen' centraal. Deze pedagogiek gaat ervan uit dat elk kind van nature creatief is en honderd



# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



talen heeft om zich uit te drukken: in klanken, beweging, schilderen, bouwen, boetseren, dansen, rollenspel et cetera. De pedagogisch medewerkers helpen de talenten van elk kind te ontplooiën door een uitdagende en inspirerende omgeving te bieden. Kinderland 't Sproetje wil uitgaan van wat kinderen kunnen en niet van wat kinderen (nog) niet kunnen. Met respect voor de talenten van elk kind en de manier waarop elk kind zich ontwikkelt. Elk kind is al in bezit van veel kennis en vaardigheden en spelenderwijs zullen deze tevoorschijn komen en verder ontwikkelen. De pedagogisch medewerkers dragen zorg voor het bieden van de ruimtes, zowel binnen als buiten, waarin kinderen uitgedaagd worden, kunnen ontdekken, onderzoeken en experimenteren. Ook zorgen zij voor materiaal dat kinderen inspireert om hun ontdekkingen en ideeën vorm te geven. De pedagogisch medewerkers zijn voortdurend bezig met het kijken en luisteren naar kinderen. Zo volgen zij de ontwikkeling van elk kind en kunnen zij elk kind op zijn eigen wijze stimuleren een volgende stap in zijn ontwikkeling te zetten.

## 5.4 Voorbereiding op school in de peutergroepen

Kinderland 't Sproetje heeft ervoor gekozen de activiteiten binnen de kinderdagopvang op de groep met kinderen tussen 0 en 4 jaar op te zetten volgens de methodes van de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Bij VVE is sprake van een gestructureerde, thematische opzet van activiteiten, waarmee de ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd. De activiteiten zijn opgezet volgens het programma Aap!. Op deze wijze worden gestructureerde activiteiten ontwikkeld, die een gerichte bijdrage leveren aan plezier én ontwikkeling van kinderen. Spelenderwijs wordt er aan de hand van maandelijks thema's gewerkt. Thema's kunnen zijn: verkeer, ziek en gezond, lente, etc. Per dagdeel zijn de pedagogisch medewerkers minimaal één uur bezig met deze methode. Bijvoorbeeld tijdens het buitenspelen, het zingen van een liedje voor het eten of tijdens een spelactiviteit.

### Actuele thema's

We sluiten zoveel mogelijk aan bij de behoeftes van alle kinderen. Omdat we kindvolgend werken kunnen thema's groot en klein zijn, waarbij niet alles van tevoren vast wordt gelegd. We weten immers van tevoren niet altijd waar de kinderen mee bezig zullen zijn. We observeren en bespreken wat we zien en gaan hier met de kinderen op in. Deze korte thema's zijn bij ons dus actuele onderwerpen die een uur of een middag lang de aandacht hebben en ons inspireren bij het kiezen van activiteiten. Bij kortdurende, actuele thema's kun je denken aan onderwerpen als een tandartsbezoek, een onverwachte hoosbui of andere spontane gebeurtenissen in de groep. Daarnaast werken we regelmatig een periode aan een langer thema dat de groep bezighoudt, zoals vriendschappen, hobby's van de kinderen en jaarfeesten. We geven deze grotere thema's een naam die tot de verbeelding spreekt en bedenken daar zoveel mogelijk samen met de kinderen activiteiten bij.

### Een divers activiteitenaanbod

Is het thema gekozen en de naam bedacht, dan bedenken we met de kinderen allemaal verschillende soorten activiteiten. Dit doen we met behulp van spel- en werkvormen voor kinderpaticipatie die hier speciaal voor zijn ontwikkeld. Hiermee borgen we dat de activiteiten die we met de kinderen doen heel afwisselend zijn en hebben we aandacht voor de behoeftes van kinderen in alle leeftijden, voor zowel de jongens als de meisjes.

Een greep uit de activiteitensorten die de kinderen doen:

- Beeldend
- Creatief denken
- Knutselen
- Koken en bakken

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



- Muziek, zang en dans
- Ontspannend
- Spelvorm
- Sport
- Techniek
- Toneel en drama

Naast bovenstaande activiteitenaanbod maken wij ook uitstapjes met de kinderen. Hierbij kan je bijvoorbeeld denken aan boodschappen doen en naar de koeienstal.

## 6. De 3-uursregeling volgens de wet IKK

De 3-uursregeling is een wettelijke regeling waarbinnen wij mogen afwijken van de beroepskrachtkind ratio (BKR). Wij bepalen deze tijdvakken zelf en zetten dat vast in ons beleid.

Op de groepen start een medewerker van maandag tot en met vrijdag met vroege dienst van 7.30 uur en werkt tot 17.30 uur. De 2e medewerker met late dienst start om 8.00 uur (overdracht) en werkt tot 18:00 uur. En een tussen dienst van 7.45-17.45 uur. De BKR is afgestemd zodat hier altijd maximaal 5 vaste medewerkers nodig zijn in het pand. Het maximaal aantal kinderen per groep is 9 kindjes. .

### Wanneer wijken wij af van de BKR?

Wij wijken af van de BKR tijdens het opstarten en afsluiten van de groep:

- 7.30 uur tot 7.45 uur (15 minuten)
- 17.45 uur tot 18.00 uur (15 minuten)

Tijdens deze tijden brengen en halen ouders of verzorgers de kinderen (vier ogen principe).

Bij 't Sproetje het Zuivelbos geldt de afspraak dat een uitstapje altijd met zijn tweeën wordt uitgevoerd (of wanneer er een stagiaire aanwezig is). Het kan ook zijn dat alle medewerkers tegelijkertijd op uitstapje gaan, zij nemen dan alle kinderen die aanwezig zijn mee.

Er is afgesproken dat de medewerkers pauze houden op de groep, daar zijn geen vaste tijden voor. De achterliggende gedachte hierachter is dat wij het belangrijk vinden om volledig onze aandacht aan de kinderen te kunnen richten en dat de pedagogisch medewerkers en de kinderen zoveel mogelijk samen zijn.

### Vaste gezichten criterium

Bij 't Sproetje Zuivelbos werken we met een standaard rooster zodat er zo min mogelijk wisseling is op de groep. De afspraak is dat er maar één pedagogisch medewerker per dag tegelijk op vakantie mag zodat er zoveel mogelijk vaste gezichten aanwezig zijn. Wanneer het in noodsituaties toch voorkomt dat er een medewerker onverwachts niet aanwezig kan zijn in verband met bijvoorbeeld ziekte, dan wordt een andere pedagogisch medewerker ingezet die bekend is op de groep. Zij werken dan extra dagen, zo vangen ze ook de vakanties van elkaar op.

Het komt zelden tot nooit voor dat er minder beroepskrachten worden ingezet en er dus minder aandacht wordt besteed aan de behoeften van het kind. Wanneer dit wel het geval is worden er zoveel mogelijk bekende stagiaires ingezet.

## 7. Kwaliteit

Aandacht voor kwaliteit behoort vanzelfsprekend te zijn. Kinderland 't Sproetje besteedt gestructureerd aandacht aan de kwaliteit door met regelmaat het functioneren van de opvang te

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



evalueren. Aandacht voor kwaliteit op de groep, het pedagogisch handelen en scholing voor medewerkers. Elk jaar komt de GGD de locatie inspecteren. Dit algemeen pedagogisch beleidsplan zelf is ook een uiting van ons kwaliteitsbeleid. Het biedt ouders inzicht in wat we doen en waarom we het zo doen.

## 7.1 Mentorschap

Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken.

### Een mentor aanwijzen

Om de ontwikkeling van het kind te kunnen volgen, moet de mentor het kind echt kennen. Daarom is de mentor direct betrokken bij de opvang en ontwikkeling van het kind. De mentor is één van de pedagogisch medewerkers van Kinderland 't Sproetje. De ouder wordt op de hoogte gebracht wie de mentor van het kind is tijdens de intake. Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere professionals (met toestemming van de ouders). De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden, worden gevolgd en indien nodig tijdig gesignaleerd.

### Verantwoordelijkheden van de mentor

Elke pedagogisch medewerker let op een aantal kinderen in het bijzonder. Zij is de mentor van deze kinderen. De mentor zorgt er ook voor dat speciale wensen rond de opvang bij alle medewerkers bekend zijn. Indien nodig zorgt de mentor dat er afspraken gemaakt worden met betrekking tot de verzorging en/of begeleiding van het kind.

Indien er bijzonderheden zijn, is de mentor het eerste aanspreekpunt. De mentor observeert het kind en brengt hierover verslag uit aan de ouders. Omdat de mentor de meeste informatie heeft over "haar" kinderen kan zij bij uitstek met ouders meedenken over opvoedkundige vragen. Twee maal per jaar zal de mentor met de ouders de ontwikkeling van het kind bespreken in een persoonlijk gesprek. In dit gesprek kunnen, naast het onderwerp ontwikkeling ook alle andere onderwerpen m.b.t. het kind besproken worden.

### Taken van de mentor

- Bijdrage leveren aan het intakegesprek/kennismaking op de groep
- Welbevinden van het kind bewaken
- Gemaakte afspraken over het kind bewaken
- Observeren van het kind volgens het observatiesysteem van Konnect.
- Het bijhouden van het dagelijks dagboekje voor de ouders
- De ouders op de hoogte houden van de bevindingen naar aanleiding van de observaties
- Indien nodig, hulp inschakelen naar aanleiding van de observaties, na overleg met de ouders • Een coördinerende rol bij (langdurig) medicijngebruik
- Zorg dragen voor een goede en volledige overdracht tussen collega's bij wijzigingen en veranderingen met betrekking tot het kind.
- Bij beëindiging van de opvang, houdt de mentor een eindgesprek(je) met de ouders en geeft eventuele bijzonderheden door aan de houder
- Zorg dragen voor een goede overgang tussen twee verschillende opvangsoorten en/of andere opvang of school.

## 7.2 Maximale omvang en leeftijdsopbouw van de stamgroep

Bij Kinderland Het Zuivelbos worden maximaal 9 kinderen van 0 tot 4 jaar opgevangen in één stamgroep. Kinderland Het Zuivelbos beschikt over 2 stamgroepen. De stamgroep is de vaste groep in de ruimte die is aangepast aan de leeftijden van de kinderen. De stamgroep heeft een team van vaste pedagogisch medewerkers. De planning van de medewerkers kan aangepast worden als blijkt dat er meer kinderen vroeg komen of eerder worden opgehaald. De kindplanning wordt vastgelegd in Portabase.

## 7.3 Kindvolgsysteem

De ontwikkeling van de kinderen volgen wij met de methode Kindvolgsysteem 'Doen, praten, bewegen en rekenen'.

Eens per half jaar observeren wij het kind met extra aandacht. De bevindingen van deze observatie wordt door de mentor twee keer per jaar met de ouders besproken. Dit kan telefonisch of in een persoonlijk gesprek.

Op jonge leeftijd zijn bij een kind de verschillende ontwikkelingslijnen (spraak/taal, motoriek, cognitie, emotie, persoonlijkheid, spel) sterk met elkaar verweven. Omdat de ontwikkeling op alle gebieden sneller verloopt dan op welke andere leeftijd ook, is ze extra gevoelig voor verstoringen.

Het is dus belangrijk om problemen of een achterstand in de ontwikkeling van een jong kind vroegtijdig te constateren, zodat op tijd passende hulp kan worden ingezet. Vroegtijdige signalering en behandeling kan problemen op latere leeftijd voorkomen.

De zorg van de pedagogisch medewerker kan betrekking hebben op:

- Aspecten in de ontwikkeling van het kind.  
Er kan sprake zijn van een achterstand of een stoornis, waarbij er vermoedelijk meer gerichte ontwikkelingsstimulering is gewenst. Ook kunnen er twijfels zijn over het lichamelijke functioneren.
- Zorg om het kind in de groep.  
Het gedrag van het kind in de groep roept zorgen op. Het kan gaan om druk gedrag, agressief gedrag, obstructief gedrag of heel terug getrokken gedrag, verlegen, niet bij de leeftijd passend gedrag of gedrag wat niet passend is bij de situatie. Het gedrag verandert opeens of ontwikkelt zich naar extreme vormen.
- Opvoedingsklimaat of opvoedingsproblemen thuis.  
De pedagogisch medewerker kennen de ouders vaak goed en zijn tot op zekere hoogte bekend met de thuissituatie. Op basis daarvan kan een pedagogisch medewerker soms zorg daarover hebben. Onder andere in verband met het welzijn en de gezondheid van ouders, de interactie tussen ouder en kind, de sociaaleconomische omstandigheden van het gezin.

We kijken naar de ontwikkelingsgebieden;

- Zelfredzaamheid, ontwikkeling van de zelfstandigheid
- Sociaal emotionele ontwikkeling
- Persoonlijkheidsontwikkeling
- Speel- en werkgedrag, samenspel
- Ontwikkeling van sociale vaardigheden
- Werkhouding en concentratie

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



- Taal- en rekenontwikkeling
- Fijn motorische ontwikkeling en grof motorische ontwikkeling
- Creatieve ontwikkeling
- Kennis van de wereld

Op basis van de observatie passen we eventueel activiteiten aan die passen bij het individuele kind en de groep als geheel. Als er tijdens de observaties bijzonderheden zijn, dan bespreken we dit altijd met de ouders.

Samen bekijken we wat het kind nodig heeft en welke doelen we willen behalen om het kind te helpen zich verder te ontwikkelen. We bespreken ook hoe de ouder thuis de ontwikkeling van het kind kan stimuleren. Na verloop van tijd kijken we wat het effect is van de extra begeleiding en of er eventueel vervolgstappen gewenst zijn.

## 7.4 Doorverwijzing

Professionals zijn vaak goed in staat problemen bij jonge kinderen vroegtijdig te signaleren. Zij kunnen snel doorverwijzen naar passende hulp. Het consultatiebureau of de jeugdarts volgen de ontwikkeling van jonge kinderen goed om bij problemen op tijd in te kunnen grijpen. In de kinderopvang en de eerste groepen van de basisschool wordt snel zichtbaar wanneer een kind niet goed mee kan komen in de groep. Veelal volstaat een doorverwijzing naar logopedie, fysiotherapie of opvoedondersteuning. Wanneer de pedagogisch medewerkers extra advies willen inschakelen kunnen ze in overleg met ouders, een observatie aanvragen bij een gespecialiseerde instantie zoals bijvoorbeeld Kentalis (spraak en taal), MEE of ZoZijn (ontwikkelingszorgen) of van de pedagogisch coach. Als de zorgen terecht zijn worden ouders doorverwezen naar passende instanties.

## 7.5 Overdracht naar de basisschool en bso

Om de overgang van het kind naar het basisonderwijs zo soepel mogelijk te laten verlopen, vinden we het belangrijk dat de leerkracht van het kind goed op de hoogte wordt gebracht, bijvoorbeeld over de ontwikkeling van het kind. Deze leggen wij structureel vast aan de hand van de formulieren 'Zicht op ontwikkeling'. De ouders geven altijd eerst toestemming voor de overdracht naar de basisschool en eventueel de nieuwe BSO. De pedagogisch medewerker vult het overdrachtsformulier in en bespreekt met de ouders hoe de informatie wordt overgedragen aan de basisschool/bsso. Op basis van onze overdracht kan de basisschool/bsso de ontwikkellijn doortrekken.

We sturen het overdrachtsformulier met deze informatie alleen naar de school na overleg met de ouders en na hun toestemming. Soms doet de mentor deze overdracht aan de basisschool mondeling. Bijvoorbeeld als er zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind, of als we met de school hebben afgesproken om dit zo te doen. De mentor gebruikt ook dan het overdrachtsformulier, dat vooraf met de ouder is besproken. Na afloop deelt de mentor het gespreksverslag weer met de ouders.

We gebruiken voor de overdracht het formulier van kinderopvang de Verbinding. de Verbinding heeft dit formulier samen met de scholen ontwikkeld. we hebben toestemming om dit formulier te gebruiken.

## 8. Stagiaires, beroepskracht in opleiding en vrijwilligers

### Inzet Stagiaires

Naast het team van gediplomeerde pedagogisch medewerkers kan Kinderland 't Sproetje stagiaires aanstellen. Deze maken deel uit van het team en worden begeleid door een vaste medewerker; de stagebegeleider.

Kinderland 't Sproetje ziet zich als een professioneel en deskundig leerbedrijf voor leerlingen, die de opleiding tot pedagogisch werker of helpende zorg en welzijn volgen en tegelijkertijd als potentieel werkgever. Tevens blijft Kinderland 't Sproetje op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het vakgebied en het hierop afgestemde scholingsbeleid en kan zij hierop haar eigen beleid eventueel bijstellen.

Kinderland 't Sproetje draagt als kinderopvangorganisatie de zorg voor kwalitatief goed geschoold personeel en hecht daarbij belang aan deskundige begeleiding van de beroepspraktijk. Een stagiaire is een lerende en eventueel toekomstig werknemer waarin geïnvesteerd moet worden. Het verlenen van een stageplaats is investeren op de lange termijn. Kinderland 't Sproetje laat zien dat het vak van pedagogisch medewerker een leuk en interessant beroep is. Iedere stagiaire komt eerst langs voor een kennismakingsgesprek.

We willen er zeker van zijn dat de stagiaire past in ons team. Voor aanvang van de stage wordt een stageovereenkomst gesloten. Iedere stagiaire dient voor aanvang van de stage een actuele Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aan te kunnen tonen en wordt middels het personenregister gekoppeld aan Kinderland 't Sproetje. Stagiaires worden ingezet als een aanvulling op de vaste beroepskrachten, en worden dus niet als vervanging ingezet. Over het algemeen eindigt de stage na de periode zoals in de stageovereenkomst is afgesproken. Een stage zal verlengd worden als de doelen niet zijn bereikt. Alle stagiaires worden ingezet conform de voorwaarden van de CAO Kinderopvang en alleen indien nood.

### Begeleiding

Op de werkplek wordt de stagiaire begeleid door een vaste medewerker die bij voorkeur 3 dagen op de groep staat. Deze begeleider heeft bij voorkeur meerdere jaren werkervaring, is voldoende kundig in het begeleiden van stagiaires en is goed op de hoogte van het werkveld en opleidingstraject. De begeleiding richt zich op directe aanwijzingen en evaluatie van de beroepshouding en uitvoerende werkzaamheden van de stagiaire. Begeleider dient zoveel mogelijk met de stagiaire samen te werken. De begeleider is verantwoordelijk voor de begeleiding op de werkvloer als medewerker/ collega.

De begeleider houdt zich bezig met de volgende taken:

- Werkt samen met de stagiaire op een groep;
- Begeleidt de stagiaire tijdens zijn/haar stage;
- Instrueert en begeleidt de leerling bij de vorming van een visie op/over opvoeding en ontwikkeling;
- Weet met welke opdrachten de leerling bezig is;
- Voert met regelmaat (elke twee weken) een voortgangsgesprek;
- Weet wat er van een leerling verwacht wordt, als deze een opdracht uitvoert, zodat er gericht geobserveerd en beoordeeld kan worden;
- Observeert het handelen van de stagiaire en geeft opbouwende feedback;
- Schrijft gedurende de stage relevante, correcte zaken op met feedback; • Bewerkstelligt een zo optimaal mogelijke koppeling tussen theorie en praktijk;
- Zorgt ervoor dat de stagiaire op de hoogte is van dit stagebeleid.

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



Ook het team waar de stagiaire werkt heeft een taak bij de begeleiding:

- Ondersteuning van de begeleider;
- Meekijken, meeluisteren, ondersteunen bij het leerproces;
- Terugkoppeling naar begeleider.

Evaluatiegesprekken tussen stagiair en begeleiders zijn erg belangrijk en vinden daarom regelmatig plaats. Dit komt de beoordeling alleen maar ten goede en voorkomt misverstanden. Omdat er op deze manier op tijd aan de bel getrokken kan worden als er iets mis dreigt te gaan. Als de stagiair vindt dat het werk niet bevalt of als hij vindt dat hij er niets of niet genoeg van leert, kan dit snel gemeld worden. Er kan dan op tijd een oplossing bedacht worden. Iedere stageperiode wordt afgesloten met een gesprek waarbij de stagiaire en begeleider aanwezig zijn. Hierbij wordt gekeken hoe de afgelopen periode is verlopen en of er voldoende competenties zijn behaald voor de volgende periode. Vanuit 't Sproetje vindt de definitieve beoordeling plaats door de begeleider. Voor de beoordeling gelden de criteria vanuit het opleidingsinstituut. De stagedocent van de onderwijsinstelling begeleidt de leerling op school en sluit in veel gevallen ook aan bij (eind)evaluaties op 't Sproetje.

De begeleider en stagiaire bespreken structureel het opleidingstraject en de opdrachten. De mate waarin een stagiaire ondersteuning mag bieden wordt bepaald door de opleiding en het niveau van de opleiding die zij al heeft behaald. Onder begeleiding doet de stagiaire actief mee aan het volledige dagprogramma.

Kinderland 't Sproetje werkt met de volgende stagiaires:

Wij werken met stagiaires pedagogisch medewerker niveau 3 of 4, helpende zorg en welzijn niveau 2 en 3 of 4, een HBO of maatschappelijke stage die minimaal 1 heel schooljaar komen stage lopen.

## Afspraken met betrekking tot omgang, verantwoordelijkheden en betrokkenheid

- **Omgang:** De stagiaire heeft een gelijkwaardige omgang met collega's. In de eerste weken stelt de stagiaire zich persoonlijk voor aan ouders en collega's.
- **Beroepsgeheim:** Voor afspraken omtrent gedragsregels kan de stagiaire de beroepscode raadplegen. Als de stagiaire voor schoolopdrachten gebruik wil maken van foto's of namen van kinderen, dient de stagiaire hiervoor toestemming aan de ouders te vragen. Er mag in schoolopdrachten vrij met fictieve namen worden gewerkt.
- **Verantwoordelijkheid:** Om ook echt iets te kunnen leren, krijgt de stagiaire de nodige verantwoordelijkheden, met daarbij de ruimte voor het stellen van vragen en het uitvoeren van taken.
- **Betrokkenheid:** De stagiaire wordt betrokken bij het team. De stagiaire is niet aanwezig tijdens het teamoverleg, tenzij dit vanuit de opleiding voor het maken van een opdracht nodig is. Wel wordt de stagiaire door de stagebegeleider op de hoogte gehouden van relevante informatie besproken tijdens teamoverleggen. De stagebegeleider houdt bij het overdragen van deze informatie rekening met de wet op de privacy.
- **Oudercontacten:** De schriftelijke overdracht, observaties en het voeren van oudergesprekken worden niet door de stagiaire gedaan. Wanneer dit voor een opdracht vanuit de opleiding wordt vereist, zullen deze werkzaamheden i.o.m. en onder toezicht en begeleiding van de stagebegeleider worden uitgevoerd. Voorafgaand wordt er toestemming aan de desbetreffende ouders gevraagd. Telefonische contacten mogen alleen door de stagiaire worden gevoerd indien er vooraf toestemming is gegeven door de stagebegeleider.
- **Uitstapjes met kinderen:** Tijdens uitstapjes met kinderen wordt de stagiaire als boventallig ingezet.

## Verwachtingen en taken van een stagiaire:

- Wij hanteren een proeftijd van 3 maanden, mocht blijken dat een stagiaire niet goed functioneert of niet aansluit bij onze visie, dan zullen wij binnen deze maand de overeenkomst beëindigen.
- In de eerste week neemt een stagiaire alle beleidsstukken en informatie van de opvang door. Hiervan wordt een verslag gemaakt. Ze zullen dan nog niet met de kinderen werken.

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



- Een stagiaire zal het hele jaar op dezelfde dagen/tijden stagelopen.
- De stagiaire draait mee in het dagelijks ritme van het kinderdagverblijf en voert voldoende werkzaamheden uit. Dit moet uiteraard aansluiten bij het opleidingsniveau.
- De stagiaire neemt initiatieven en zet deze in om de werkzaamheden onder de knie te krijgen en een gemotiveerde werkhouding te tonen.
- De stagiaire weet wat de eigen leerdoelen zijn, bespreekt deze, vraagt hier feedback op en gaat er mee aan de slag om deze te verbeteren.
- De stagiaire werkt alle verslagen en opdrachten uit op de computer.
- De stagiaire heeft nog geen verantwoordelijkheden voor de kinderen en wordt boventallig ingezet. Uiteraard heeft ze wel verantwoordelijkheden over haar eigen leerproces.
- De stagiaire mag nooit alleen op de groep staan. Niet alleen openen en sluiten. Geen telefoon aannemen en geen medicijnen toedienen of temperaturen. De stagiaire staat altijd onder toezicht van een pedagogisch medewerker.
- Er wordt van de stagiaire verwacht dat deze veilig, hygiënisch en ergonomisch werkt. - Tweewekelijks vindt er een mondelinge evaluatie plaats met de stagiaire.

## Inzet beroepskracht in opleiding

BBL/BOL-stagiaires zijn pedagogisch medewerkers in opleiding. Zij worden opgeleid tot zelfstandige competente medewerkers. Afhankelijk van de vorderingen c.q. competenties van de medewerker en de omgevingsfactoren worden zij geleidelijk aan ingezet als 2e of 3e kracht in een groep.

Globaal kan daarbij het volgende opbouwsysteem gehanteerd worden:

- In het eerste opleidingsjaar 0-50%
- In het tweede opleidingsjaar 50-100%
- In het derde opleidingsjaar 100%

Als de opleiding een maatwerktraject is dan zal de inzet van 0 tot 100% evenredig verdeeld zijn aan de lengte van de opleiding.

De BBL/BOL stagiaire valt onder de CAO-kinderopvang. Het daarin bepaalde is dus van toepassing. Op grond van de Regeling Wet kinderopvang geldt dat maximaal een deel, op dit moment een derde (33 procent), van het totaal minimaal aantal op een locatie in te zetten beroepskrachten mag bestaan uit pedagogisch medewerkers in ontwikkeling, student-werknemers en stagiairs.

## Verantwoordelijkheden beroepskracht in opleiding

Afhankelijk van de school waar de stagiaire de opleiding volgt, wordt per kwartaal of per half jaar het functioneren van de beroepskracht geëvalueerd en beoordeeld. De evaluatie en de beoordeling wordt besproken met de stagiaire en leerdoelen worden vastgelegd. Aan de hand van de uitkomst van het gesprek bepaalt de houder met de stagiaire en de opleider hoeveel uren de stagiaire indien nood als 2e of 3e beroepskracht ingeroosterd kan worden. De houder is verantwoordelijk voor een correcte afweging.

## Afspraken met betrekking tot omgang, verantwoordelijkheden en betrokkenheid

- **Omgang:** De stagiaire heeft een gelijkwaardige omgang met collega's. In de eerste weken stelt de stagiaire zich persoonlijk voor aan ouders en collega's.
- **Beroepsgeheim:** Voor afspraken omtrent gedragsregels kan de stagiaire de beroepscode raadplegen. Als de stagiaire voor schoolopdrachten gebruik wil maken van foto's of namen van kinderen, dient de stagiaire hiervoor toestemming aan de ouders te vragen. Er mag in schoolopdrachten vrij met fictieve namen worden gewerkt.



# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



- Verantwoordelijkheid: Om ook echt iets te kunnen leren, krijgt de stagiaire de nodige verantwoordelijkheden, met daarbij de ruimte voor het stellen van vragen en het uitvoeren van taken.
  - Betrokkenheid: De stagiaire wordt betrokken bij het team. De stagiaire is niet aanwezig tijdens het teamoverleg, tenzij dit vanuit de opleiding voor het maken van een opdracht nodig is. Wel wordt de stagiaire door de stagebegeleider op de hoogte gehouden van relevante informatie besproken tijdens teamoverleggen. De stagebegeleider houdt bij het overdragen van deze informatie rekening met de wet op de privacy.
  - Oudercontacten: De schriftelijke overdracht, observaties en het voeren van oudergesprekken worden niet door de stagiaire gedaan. Wanneer dit voor een opdracht vanuit de opleiding wordt vereist, zullen deze werkzaamheden i.o.m. en onder toezicht en begeleiding van de stagebegeleider worden uitgevoerd. Voorafgaand wordt er toestemming aan de desbetreffende ouders gevraagd. Telefonische contacten mogen alleen door de stagiaire worden gevoerd indien er vooraf toestemming is gegeven door de stagebegeleider.
- Uitstapjes met kinderen: Tijdens uitstapjes met kinderen wordt de stagiaire als boventallig ingezet.

## Verwachtingen en taken van een stagiaire:

- Wij hanteren een proeftijd van 3 maanden, mocht blijken dat een stagiaire niet goed functioneert of niet aansluit bij onze visie, dan zullen wij binnen deze maand de overeenkomst beëindigen.
- In de eerste week neemt een stagiaire alle beleidsstukken en informatie van de opvang door. Hiervan wordt een verslag gemaakt. Ze zullen dan nog niet met de kinderen werken.
- Een stagiaire zal het hele jaar op dezelfde dagen/tijden stagelopen.
- De stagiaire draait mee in het dagelijks ritme van het kinderdagverblijf en voert voldoende werkzaamheden uit. Dit moet uiteraard aansluiten bij het opleidingsniveau.
- De stagiaire neemt initiatieven en zet deze in om de werkzaamheden onder de knie te krijgen en een gemotiveerde werkhouding te tonen.
- De stagiaire weet wat de eigen leerdoelen zijn, bespreekt deze, vraagt hier feedback op en gaat er mee aan de slag om deze te verbeteren.
- De stagiaire werkt alle verslagen en opdrachten uit op de computer.
- De stagiaire heeft nog geen verantwoordelijkheden voor de kinderen en wordt boventallig ingezet. Uiteraard heeft ze wel verantwoordelijkheden over haar eigen leerproces.
- De stagiaire mag nooit alleen op de groep staan. Niet alleen openen en sluiten. Geen telefoon aannemen en geen medicijnen toedienen of temperaturen. De stagiaire staat altijd onder toezicht oog van een pedagogisch medewerker.
- Er wordt van de stagiaire verwacht dat deze veilig, hygiënisch en ergonomisch werkt.
- Tweewekelijks vindt er een mondelinge evaluatie plaats met de stagiaire.

## **Mogelijke inzet vrijwilligers**

Naast het team van gediplomeerde pedagogisch medewerkers en stagiaires kan Kinderland 't Sproetje met vrijwilligers op de groep werken. Deze vrijwilligers maken deel uit van het team en worden begeleid door een vaste medewerker op een vaste groep. Vrijwilligers worden te allen tijde informatief ingezet.

Vrijwilligers verrichten aanvullende en ondersteunende werkzaamheden, ten behoeve van de kinderen en draaien volledig mee met het dagprogramma. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd onder toezicht van de pedagogisch medewerker. De vrijwilligers dragen bij om de geldende normen en waarden op de groep over te dragen. Wij vragen hen positieve aandacht voor de kinderen te hebben en een vertrouwensband met de kinderen op te bouwen, zodat kinderen zich veilig en welkom voelen.

De begeleiding van vrijwilligers is erop gericht om vrijwilligers te motiveren, plezier in hun taken te laten ervaren en de kwaliteit te verbeteren. Minimaal 2 keer per jaar worden er begeleidingsgesprekken gevoerd.

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



Iedere vrijwilliger komt eerst langs voor een kennismakingsgesprek. We willen er zeker van zijn dat de vrijwilliger past in ons team. Voor aanvang wordt een overeenkomst gesloten. Iedere vrijwilliger dient voor aanvang van de stage een actuele Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aan te kunnen tonen en wordt middels het personenregister gekoppeld aan onze organisatie.

## Afspraken met betrekking tot omgang, verantwoordelijkheden en betrokkenheid

- **Omgang:** De vrijwilliger heeft een gelijkwaardige omgang met collega's. In de eerste weken stelt de vrijwilliger zich persoonlijk voor aan ouders en collega's.
- **Betrokkenheid:** De vrijwilliger wordt betrokken bij het team. De vrijwilliger is niet aanwezig tijdens het teamoverleg. Wel wordt de vrijwilliger door de begeleider op de hoogte gehouden van relevante informatie besproken tijdens teamoverleggen. De begeleider houdt bij het overdragen van deze informatie rekening met de wet op de privacy.
- **Oudercontacten:** De schriftelijke overdracht, observaties en het voeren van oudergesprekken worden niet door de vrijwilliger gedaan.
- **Uitstapjes met kinderen:** Tijdens uitstapjes met kinderen gaat de vrijwilliger mee als ondersteuning.
- De vrijwilliger krijgt een vaste begeleider toegewezen. Dit is een pedagogisch medewerker. Tweewekelijks vindt er een mondelinge evaluatie plaats met de vrijwilliger.

## Verwachtingen en taken van een vrijwilliger:

- Wij hanteren een proeftijd van 1 maand, mocht blijken dat een vrijwilliger niet goed functioneert of niet aansluit bij onze visie, dan zullen wij binnen deze maand de overeenkomst beëindigen.
- In de eerste week neemt een vrijwilliger alle beleidsstukken en informatie van de opvang door. Hiervan wordt een verslag gemaakt. Ze zal dan nog niet met de kinderen werken.
- Een vrijwilliger zal het hele jaar op dezelfde dagen/tijden stagelopen.
- Een vrijwilliger zal het hele jaar op dezelfde dagen/tijden meelopen.
- De vrijwilliger draait mee in het dagelijks ritme van het kinderdagverblijf.
- De vrijwilliger mag nooit alleen op de groep staan. Niet alleen openen en sluiten. Geen telefoon aannemen en geen medicijnen toedienen of temperaturen.
- De vrijwilliger staat altijd onder toezicht van een pedagogisch medewerker.
- Er wordt van de vrijwilliger verwacht dat deze veilig, hygiënisch en ergonomisch werkt.

## **9. De aard en de organisatie van de activiteiten waarbij kinderen de stamgroep of de stamgroepruimte kunnen verlaten**

Wij vinden het belangrijk om veel buiten te zijn met de kinderen. Dit stimuleert de kinderen op zoek te gaan naar nieuwe uitdagingen en zijn/haar grenzen te verleggen. Hierbij volgen wij de aard van het individuele kind. We geven letterlijk ruimte aan kinderen door de fysieke ruimte te vergroten en figuurlijk de ruimte om hun eigen ontwikkeling te volgen.

Een greep uit de activiteitsoorten die de kinderen ook buiten kunnen doen:

- Beeldend
- Creatief denken
- Houtbewerking
- Knutselen
- Muziek, zang en dans

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



- Ontspannend
- Spelvorm
- Sport
- Toneel en drama

De kinderen gaan altijd naar buiten onder begeleiding van minimaal één pedagogisch medewerker. Of er meer pedagogisch medewerkers mee gaan hangt af van het aantal kinderen wat buiten gaat spelen/aanwezig is en hoe zich dit verhoudt met de BKR.

## 10. Wenbeleid

Voor het eerst naar de kinderopvang is een grote verandering. Een goede wenperiode is belangrijk voor de emotionele veiligheid van een kind. Om het wennen zo gemakkelijk mogelijk te maken laten we een kind in stapjes wennen. De ouders en het kind worden vóór de startdatum uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek met de pedagogisch medewerkers.

De ouders krijgen informatie over de werkwijze in de groep en geven informatie over de gewoontes van het kind. Om uw kind en uzelf vertrouwd te laten raken met ons kinderdagverblijf hebben wij twee wenmomenten, twee weken voor startdatum een moment van 9.00 – 10.30 uur en een week voor startdatum de gehele ochtend van 9.00 – 11.30 uur die vooraf gaan aan de uiteindelijke plaatsingsdatum. Vier weken voor de uiteindelijke plaatsingsdatum neemt Kinderland 't Sproetje contact op met de ouder(s)/verzorger(s) om te overleggen wanneer de wenmomenten plaatsvinden. Het doel van deze wenmomenten is o.a.;

- Dat uw kind vertrouwd raakt met het kinderdagverblijf: het dagritme, de pedagogisch medewerksters, de groepsgenootjes;
- Dat de ouder(s)/verzorger(s) vertrouwd raken met de nieuwe situatie en een vertrouwensrelatie kunnen ontwikkelen met de leidsters;
- Dat zaken zoals voedingsschema's en slaaprituelen, zo goed als mogelijk, op elkaar afgestemd worden.

De tijd dat een kind in de groep verblijft, wordt in overleg met u opgebouwd. De pedagogisch medewerkers spelen een belangrijke rol bij het wennen van het kind. Een dreumes of peuter wordt spelenderwijs opgenomen in de groep.

## 11. Beleid ruilen en extra dagdelen

Bij Kinderland 't Sproetje denken we graag mee met ouders. Heeft u een keer een andere dag nodig dan de vaste dag die u afneemt, dan kunt u deze dag kosteloos ruilen met een andere dag.

- Ruilen kan als de groepssamenstelling dit toelaat;
- Ruilen kan als het volgens de personeelsplanning mogelijk is;
- Er kan geruild worden met de week ervoor, in de week zelf of de week erna;
- Ruilingen worden voortijdig met de pedagogisch medewerker geregeld;
- Als een kind niet geweest is op de ruildag, kan de dag niet weer geruild worden.

Een extra dag afnemen is mogelijk als de groepsgrootte en personeelsplanning dit toe laat. De kosten worden apart in rekening gebracht. Indien uw kind de opvang niet bezoekt vanwege vakantie of ziekte worden deze dagen in rekening gebracht. Wel bestaat er de mogelijkheid om maximaal 2 dagen in te halen op een ander moment in dezelfde maand. Als de groepsgrootte en personeelsplanning dit toe laat.

# Pedagogisch beleidsplan

Het Zuivelbos



Wissel/of ruil dagen altijd doorgeven via de mail ([tsproetje@kdvkinderland.nl](mailto:tsproetje@kdvkinderland.nl))

Wij bieden u echter geen garantie dat u ook daadwerkelijk alle overgehouden dagdelen in kunt halen. U kunt hier dan ook geen rechten aan ontleen. Bij een 42 weken contract mogen er alleen ziekte dagen (maximaal 2) ingehaald worden.

U kunt uw aanvraag doen bij de directie (Maaïke & Sanne) via de mail [tsproetje@kdvkinderland.nl](mailto:tsproetje@kdvkinderland.nl)

## 12. Werkwijze, maximale omvang en leeftijdsopbouw van de groepen

In de wet kinderopvang staat beschreven dat kinderen moeten worden opgevangen in een stamgroep. Een stamgroep is een vaste, veilige ruimte met een vaste groep kinderen. Bij activiteiten kunnen en mogen kinderen de stamgroep verlaten. Bij Kinderland 't Sproetje hebben we een verticale stamgroep, met kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar.

## 13. Pedagogisch medewerkers, ondersteuning en toerusting

Op ieder moment zijn er voldoende gekwalificeerde pedagogisch medewerkers aanwezig. Voor de medewerkers van de kinderopvang volgen wij de beroepskwalificatie-eisen van de cao Kinderopvang 2022. Elk personeelslid is in het bezit van een verklaring omtrent gedrag en gekoppeld in het Personenregister.

Alle vaste medewerkers hebben een diploma kinder-EHBO. Voor de nieuwe medewerkers wordt een cursus kinder-EHBO aangeboden. De pedagogische medewerkers zijn in staat om gedetailleerd en gericht te observeren. Bij opvallende zaken wordt er extra geobserveerd en zo nodig met ouders overlegd welke stappen eventueel genomen kunnen worden.

De verplichte inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker (50 uur en 10 uur per FTE) wordt voornamelijk ingezet in de vorm van een pedagogisch coach én beleidsmedewerker. De verwachting is dat dit zal gaan om 72 uur per jaar voor de pedagogisch coach. ( $262 \text{ FTE} : 36 = 7,27 \times 10 = 72,7$  uur coaching per jaar). Deze uren gelden voor 't Sproetje Sterrenbos als de Kuilen. De peildatum hiervan is 1 januari 2023.

De beleidsmedewerker is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van het pedagogisch beleid en andere beleidstukken en protocollen en de implementatie daarvan, in overleg met de coach. De pedagogisch medewerkers worden in hun werk in de praktijk ondersteund door de pedagogisch coach. De ondersteuning kan uiteenlopende vormen aan nemen. Hierover is alles te lezen in het pedagogisch coachingsplan. Naast de individuele coaching, vindt er regelmatig deskundigheidsbevordering plaats.

Vanaf 1 januari 2025 moeten pedagogisch medewerkers beschikken over taalniveau **3F** voor Mondelinge taalvaardigheid, bestaande uit de deelvaardigheden spreken, luisteren en gesprekken voeren.